

KERLINGARELDUR

leiðarvísir

Sigurður Tómas Þórisson

© Sigurður Tómas Þórisson

Klifurleiðin Kerlingareldur er í fjallinu Kerlingu (1.114m) sem skilur að Svarfaðardal og Skíðadal á Tröllaskaga við Eyjafjörð. Hún er framan á berggangi sem gengur fram í dalhvilft eða skál, sem er á milli fjallsins Stóls og Kerlingar og sést greinilega alla leið frá Dalvík og þegar keyrt er fram Svarfaðardal að vestan.

Leiðin var fyrst klifin af Jökli Bergmann og Stefáni Smárasyni sumarið 1997. Hafði heimamaðurinn Jökull rennt hyru auga til berggangsins í nokkur ár. Var fyrirfram búist við að berggangurinn yrði óþægur ljár í þúfu og tóku þeir kumpánar með sér stigaklifurrakkinn og brýndu vopnin fyrir eitt rosalegasta alpamission íslenskrar klífursögu. Kom það því á óvart að klifrið var ekki eins hrikalega erfitt og til stóð og einkum að leiðin skyldi vera fríklifranleg. Má því segja að Kerlingareldurinn hafi hafi slegið ryki í augu þeirra félaga hvað þetta varðar, en það er einmitt það sem kerlingareldar (fýsisveppir) gera þegar á þá er gengið.

Leiðin var ekki endurtekin fyrr en árið 2003 en þá voru á ferðinni þeir Andri Bjarnason, Ólafur Ragnar Helgason og Eyþór Örn Jónsson. Næsta uppáferð var árið eftir þegar Jökull fór með Sunnu Björk Bragadóttur spúsu sinni, Friðjóni Þorleifssyni og Fransmanninum Gregory Facon. Sigurður Tómas, Björgvin Hilmarsson og Skarphéðinn Halldórsson voru fjórði hópur upp í

júlí 2006. Fimmta ferðin var farin þegar Jökull fór sína þriðju ferð í leiðina í ágúst sama sumar ásamt Sigurði B. Sigurðssyni Svarfdælingi. Ekki leiðist Bergmanninum þarna uppi því hann líka heiðurinn af sjöttu ferðinni, þá með Arnari Emilssyni og Frey Inga Björnssyni árið 2007 og þeirri sjöundu með Hans Peter Stettler og Patrick Stettler sama sumar. Hann var svo enn á ný á ferðinni sumarið 2009 með Frey Inga og var þá Guðmundur Tómasson með myndavélina og ljósmyndaði ævintýrið. Afrakstur þeirrar ferðar má sjá á myndum með þessum leiðarvísi. Vitað er af a.m.k. tveimur öðrum hópum sem hafa reynt við leiðina en orðið frá að hverfa vegna votviðris eða annarra orsaka.

Af Vísindavefnum

Orðið kerlingareldur er annað heiti á fýsisvepp. Þegar fýsisveppur er ungur er hann hvítur og mjúkur og kallaður merarostur, sjaldnar merareldur. Ekki hefur hann fengið nafn af ásókn mera í hann því að hross sniðganga hann í túni.

Með aldrinum dökknar fýsisveppurinn og þornar og sé komið við hann dreifist frá honum gráleitt ryk. Á þessu stigi nefnist hann kerlingareldur og „rykið“ er fræ hans. Kerlingareldurinn er því fullþroskað aldin fýsisveppsins. Áður fyrr, og reyndar eitthvað enn, var varað við að fá þetta ryk í augun. Það gæti valdið blindu.

Hiklaust er hægt að mæla með þessari leið fyrir sæmilega vana dótaklifrara, enda er þetta ein glæsilegasta klettaklifurleið á landinu. Hafa ber

Hæð: 1.114m
Hækkun: 800 - 1.000m

Göngu/klifurtími upp og niður:

8-10 tímar, 10-12 tímar ef farið á topp Kerlingar

Lagt af stað frá:

Melum í Svarfaðardal

Ráðlagður búnaður:

Hjálmur, klifurbelti, tvær 60-70m línur, hnetur og vinir, tvistar og slingar, sigtöl

Stutt lýsing:

Ævintýrlegt klifur fyrir harðakjarna klifrarann upp einn tilkomumesta berggang landsins. Tæknilegt klifur í þokkalegu- en á köflum varasömu bergi

í huga að leiðin er mjög alvarleg, klifrið er oft á tíðum tæpt og langt er að fara að sækja aðstoð ef eitthvað kemur upp á! Tryggingar eru oft síðri en best verður á kosið og stundum langt á milli þeirra. Töluvert hefur verið hreinsað af lausu grjóti úr leiðinni en enn finnast lausir steinar hér og þar og geta þeir farið af stað ef harkalega er tekið á þeim Ekki láta blekkjast af 5.8-5.9 gráðunni því hún segir minnst um klifrið sjálft. Það er tvennt ólíkt að klifra t.d. 5.8 í Stardal á góðum tryggingum og að príla 5.8, nokkrum metrum ofan við tæpa tryggingu, 100m uppi í Kerlingareldinum.

Sumarið 2009 voru boruð þrjú vegleg sigakkeri ásamt því að millistansinn fyrir ofan rennuna/svalirnar (eftir 3. spönn) var lagaður og skartar nú tveimur 10mm múrboltum í stað eins 8mm, handboraðs hulsbolta. Þar að auki var settur einn bolti í krúxhreyfingunni í 3. spönn sem var illtryggtanleg.

Leiðarlýsing

Gengið er upp frá bænum Melum í Svarfaðardal, en þangað er 10-15 mín akstur frá Dalvík, inn Svarfaðardalsveginn ýmist austan eða vestan við ána.

Gangan upp í skálina tekur rúma klukkustund og rúma klukkustund í viðbót inn skálina, upp snjóbrekkuna og að bergganginum. Ekki er úr vegi að hafa með sér ísöxi, vera með hjálm og hlusta vel eftir hrúni úr klettaveggjunum sem

er mjög mismikið eftir aðstæðum og árstíma. Einnig er vert að athuga að snjóflóðahætta getur verið í skálinni ef farið er snemmsumars.

Best er að bera með sér a.m.k. tvö half-rope og hefðbundinn dótaklifurrakk. Litlir vinir koma oft að góðum notum. Sumar spannar eru talsvert langar svo það borgar sig að hafa nóg af tvistum og slingum. Einnig er gott að vera með nokkra fleyga til að gera bráðabirgðastans undir leiðinni. Lítið er um staði fyrir annað dót fyrir ofan snjóbrekkuna.

1. spönn. 5.5, 35m

Byrjar framan á bergganginum á sæmilegum tókum og þokkalegum tryggingum, upp á slabb með smá hliðrun til hægri í lokin. Hér verður að setja upp stans með eigin tryggingum.

2. spönn. 5.7, 25m

Ofan slabbsins verður klifrið brattara. Þá taka við tvær rennur hlið við hlið. Varúð, nokkrar lausar flögur í rennunni! Endar á smá sikk-sakki ofan við rennurnar upp á augljósa góða syllu með tveggja bolta stans.

3. spönn. 5.6, 30m

Farið er u.þ.b. 5m beint upp frá stansinum, upp lausar flögur inn í stóra rennu og áfram u.þ.b. 10m upp hana til vinstri að jaðri berggangsins. Handan við hornið taka við 15m langar, 1-2m breiðar en brattar svalir, með þokkalegum tókum upp í tveggja bolta stans.

4. spönn. 5.9, 20m

Beint upp bratt haft hægra megin við stansinn á mjög tæpum tók næstu 5-6m (hér er kominn bolti á tortryggðasta og erfiðasta kaflann). Ofan haftsins tekur við léttara klifur á slabbi upp að tveggja bolta stansi.

5. spönn. 5.8, 35m

Þessi spönn er sú alvarlegasta í leiðinni og liggur upp síðasta haftið upp á brún í heldur lakara bergi en víða annars staðar í leiðinni. Spönnin byrjar á nokkuð vafasömum en skemmtilegum flögum upp á hallandi syllu á miðri leið. Hér eru tryggingar vandasamar og verður að passa að taka ekki of hraustlega á flögum, því sumar eru mjög lausar.

Leiðin upp bergganginn. Hvíta línan táknar upprunalegu leiðina, rauða línan afbrigði af 5. spönn og [00] staðsetningu akkera

